

't Herenhoentien

BESTE KIENDER!

Et is aenlik nog winter as jim disse veurjaorsedisie van 't *Herenhoentien* kriegen. Mar wat gef t, wat jim?

Et verhael over Piepmoes speelt ok in meert, dus dat komt mooi uut. Piepmoes en zien buurman de molle bin an et kuieren op et grote stok laand dat naost de bos van Piepmoes ligt. Et ligt hielendal an de Lende toe, en daarom numen Piepmoes en zien vrunden dat et *Lendelaand*. In et vroege veurjaar is et daar prachtig om rond te kieken. De eerste kiewieten bin d'r weer, en soms heur ie alderdeegst een gritte (grutto). As et een betien wi'jt en de wolken en de zonne wisselen mekeer of, dan liekt et krek as zitten de straolen van de zonne en et schaad van de wolken mekeer aachternao.

Piepmoes en de molle hebben een protte wille op et laand. Mar dan kommen ze op een gegeven ogenblik bi'j de sloot die langs et laand naor de Lende toelopt... In et verhael ziej' ok een tekening staon van Piepmoes en de molle. Aj' d'r nocht an hebben kuj' die mooi kleuren.

In 't *Herenhoentien* zit dit keer ien groot inlegvel. An dat vel zitten twee kleinere vaasteniet. Et doel is dat jim van die drie vellen een poster maeken. Hoe dat moet? Now, lees mar: Op et grote inlegvel ziej' de tekening van een kikker. In die kikker staon lijnties die schillende vlakken verdielt. Op de beide kleine vellegies vorms tekend, en die moej' uutknippen. Aj' dat daon moej' op et grote vel diezelde vorm opzuchen. Aj' die vunnen hebben, kuj' daar de vorm die aj' krek uutknijpt opplakken. Zo knip ie ok de aandere onderdielen uut en plakken die op. Aj' dat daon hebben

't *Herenhoentien* is veural bedoeld veur groep 1, 2, 3 en 4 van et basisonderwies en verschie t vier keer in et jaar. Et wodt be docht, saemensteld en klaormaekt deur Saskia Douma en Sietske Bloemhoff, in opdracht van de Intergemientelike Begeleidingsgroep Hiemkunde in Oost- en West-Stellingwarf.

PIEPMOES EN DE KIKKER

(Een veurleesverhael van Sietske Bloemhoff)

D'r staot een frisse veurjaorswiend. De wolkens vliegen langs de locht en de zonne schient daar tussen deur. Et liekt as zitten de straolen van de zonne en et schaad van de wolkens mekere aachternao over de lanen.

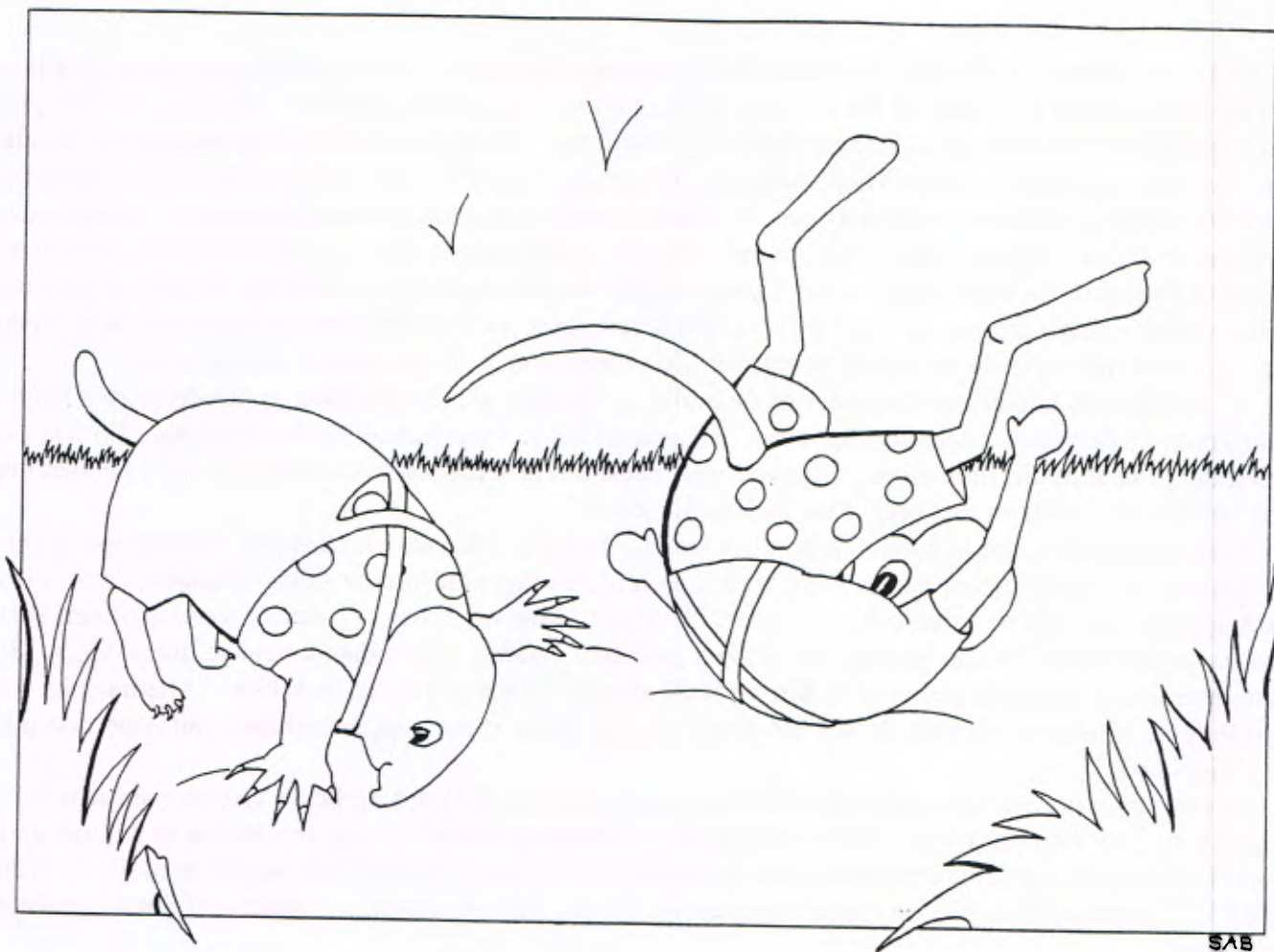
'Wat een prachtig gezicht, niet molle,' zegt Piepmoes tegen zien buurman, daor hi'j een aentien mit an et kuieren is. 'Machtig,' mient de molle, 'zoks ziej' ok allierend mar in disse tied van et jaor. En wat is et heerlijk om weer es boven de grond te kommen en kiek om je henne. Tjongejonge, wat geniet ik.' De molle ruult van poere genot een peer keer over de kop in et jonge grös. 'Kun ie dat wel, Piepmoes,' vragt de molle an zien moezevrund. 'Netuurlik kan ik dat wel,' pocht et moesien. 'Moej' mar kieken!' Piepmoes nemt een anlopien en daor koppindukelt hi'j henne. Now, de moes het wel geliek. 'Wat kan die Piepmoes koppindukelen,' daenkt de molle. 'Ik wil ok nog een peer keer!' En daor buitelen de beide vrunden weer henne. Ze gieren et uut van et lachen.

Een aentien veerderop staon de eerste kiewieten van dat jaor te schuddekoppen. 'Moej' die malle Piepmoes en de molle toch zien,' zeggen ze tegen mekeer. 'Die hebben et veurjaor ok aorig in et heufd. Et is vanzels ok prachtig mooi meertweer. We moe'n mar zien dawwe gauw een plakkien vienen om oonze eigies te leggen. Mar we moe'n et nussien wel goed verstoppen, aanders hej' weer van die meensken die de eigies mitnemen.' De kiewieten vliegen veerder et Lendelaand in op zuuk naor een mooi plakkien. Piepmoes en de molle bin intied al een hiel aende veerder. Ze besluten om now mar mit et koppindukelen op te hopen, en kommen overaende. Mar ze staon nog niet of liggen al weer op de grond, zó duzelig bin ze van al dat gedukel wodden. Ze perberen et nog een keer. 'Hool me beet, molle,' raost Piepmoes, 'eers mieter ik weer in et grös!' De molle gaot gauw staon en zal Piepmoes vaastehopen. Mar ja, de molle staot zels ok lang niet stevig, en de beide burenen roegelen weer over de grond.

'Auw, auw,' heuren ze inienend iene piepen, 'kun jim niet wat beter uutkieken? Ik had wel hatstikke plat wezen kund. Is me dat wakkerwodden,' komt d'r notsk achteran. Piepmoes en de molle kieken verheerd om heur toe. Wie zee dat, wie was d'r haost plat, en wie wodde d'r krek wakker? Dan zien ze et. Vlak naost de molle zit een hiel klein besien. Et is rood, en et het allegere zwatte stippies. Et is een herenhoentien. Een lélk herenhoentien. Hi'j prottelt nog wat nao. Over die nuvere molle en die malle moes. Ze konnen wel niet wies wezen. 'Wi'j hebben allierend mar een protte wille,' staemert de molle die de schrik aorig te pakken het. 'Wi'j bin zo bliede dat et veurjaor is, dat we van poere wille an et koppindukelen gongen.' 'Ja,' zegt Piepmoes, 'wi'j weren echt niet van plan om iene zeer te doen. We hebben jow hielemaole niet zien. Eerlik waar niet. Mar wat kom ie trouwens laete van bedde. De zonne staot al hoge an de locht.' 'Ik bin hielendal niet laete,' vint et herenhoentien. 'Alle ere herenhoenties slaopen nog.' Dan legt et herenhoentien uut dat hi'j en zien soortgenoten de hiele winter slaopen. Ze zuken in de haast een lekker waarm plakkien op mit mekeer, en slaopen dan de hiele winter deur. Pas as de zonne weer wat meer macht krigt, en et wat waarmer wodt, wo'n ze wakker. Et liekt Piepmoes en de molle mar niks toe. Now zit de molle winters ok de meerste tied in zien mollebulte, mar as Piepmoes him vragt om in de sni'j te speulen of om de schaetsrieden, dot hi'j meerstal wel mit. Mar ja, ieder besien is niet geliek.

Nao nog een posien mit et herenhoentien praot te hebben lopen de beide kammeraoden weer veerder. Ze doen now al wat rustiger-an, want wie wet zitten d'r wel meer herenhoenties tussen et grös. Ze besluten om mar es even bi'j de Lende te kieken, zoveer bin ze daor niet meer uut de buurt. In de veerte zien ze et hoekien bos al dat vlakbi'j de revier ligt. Et is mar een klein bossien, veul kleinder as de bos van Piepmoes. As ze bi'j de sloot kommen die langs et bossien lopt en in de Lende uitkomt, heuren ze inienend een zaacht gekwaek. 'Zol d'r een ente in de sloot zitten, Piepmoes,' vragt de molle. 'Ik weet et niet,' antwoordt de moes. 'Lao'we mar es even kieken.' Ze lopen naor de raand toe, mar zien hielendal niks. Now ja, ze zien vanzels wel et waeter in de sloot, mar veerder zien ze niks biezunders. Even laeter heuren ze weer etzelde geluud. Et is toch krék een ente. Mar die zoj' toch zien moeten! En d'r is hielendal niks te zien. Hoe de beide vrunden ok kieken, ze zien niks. Of toch...?

Een klein stokkien veerderop kommen now en dan lochtbellegies in et waeter naor boven brobbelen. 'Wat is dat, molle,' vragt Piepmoes. 'Wat zit daor in et waeter?' 'Ik zie niks,' mient de molle, die ommes niet

zo best zien kan, 'waor zie ie dan wat?' 'Now daore,' wiest Piepmoes an. 'Kiek, daor brobbelt et waeter now en dan. Kiek now toch, daor hej' wéer allegere van die lochtbelleg...' Mar dan hooft Piepmoes inieënd op van praoten. Want behalven lochtbellegies komt d'r now ok nog wat eers boven et waeter uut. Een klein gruun koppien mit hiele grote ogen. Et besien kikt om him toe en ropt zachies 'kwaek, kwaek,' en dan duukt et weer onder waeter. Piepmoes en de molle staon hielendal veraldereerd naor et waeter te steren. 'Wwwat... vv... veur... ding is dát!' piept Piepmoes. 'Wweet 'k nni..et,' bibbert de molle. 'Et zal oons toch niet pakken, wel Piepmoes?' Daor begint et waeter weer te brobbelen. 'Kwaek, kwaek,' klinkt et weer, 'kwaek kwaek, ík pak jim niet, mar...' Et grune dier is al weer onder et waeter verdwenen. 'Ik snap d'r niks van,' mompelt Piepmoes. 'Begriep ie d'r wat van, molle?'

Nee, de molle snapt d'r ok niks van. Hi'j snapt niet wat veur beest as et is, en ok niet waor hi'j et over het. Mar et waeter brobbelt al weer, en et grune besien komt weer boven waeter. 'Kwaek, jim moe'n uitkieken,' ropt hi'j, 'jim bin in geveer, kwaek, kiek toch es achter je.' Et dier duukt weer onder waeter. Piepmoes en de molle kieken om heur toe en kriegen de schrik van heur leven. Want wie kommen daor over et laand angoezen? De katten. Klaos de kaeter en Miep, en ze slikken heur al om de bek. 'Ha, ha, euliebollen daj'm binnen,' roepen ze tegen Piepmoes en de molle. 'We hebben jim te pakken! Eindelijk is et zoveer. Wi'j hadden oons mooi in dat bossien verstopt, dat hadden jim lekker niet in de gaten, hen? Zeg de wereld mar dag, want zomiten zitten jim hier!' De katten wrieven heur nog een keer mit de poties over et lief, veurdat ze de laeste sprong maeken zullen.

Mar op etzelde ogenblik komt et grune beest weer boven waeter, dit keer vlakbi'j de moes en de molle. 'Spring gauw bi'j mi'j op de rogge,' kwaekt hi'j. 'Veuruit, schiet op!' Piepmoes en de molle be-daenken heur niet en maeken toegelieke een grote sprong en zitten in ienkeer bi'j de kikker, want dat is et vanzels, op de rogge. De kikker begint vot-en-daolik zo hadde meugelik te zwemmen. Now en dan maekt hi'j ok nog een grote sprong. En dat is mar goed ok, want op et plak daor de kikker krek was, spat now et waeter omhogens. Want doe Piepmoes en de molle bi'j de kikker op de rogge sprongen, maekten Klaos en

Miep ok een sprong om de beide kammeraoden te pakken. En omdat d'r niks meer te griepen was, scheuten ze zo regelrecht et waeter in! En ze slaon mit de poties en de stat om heur toe, et lieken wel een peer helikopters die an et zwemmen binnen. Gelukkig veur Klaos lokt et him om tegen de kaant op te klauteren. Mar as hi'j perberen zal om Miep omhogens te trekken, roegelt hi'j zo weer et waeter in. En foeteren, die beide katten, et is zuver niet mooi meer. As ze toch eindelijk weer mit alle acht poties op 'e grond staon, maeken ze dat ze thuus kommen. Daor bin ze veerder de hiele dag in de weer mit et wasken en poetsen van heur vellegies. De baos en de vrouw kieken mekeer an, en schuddekoppen beide. Wat bin et toch een peer wondere katten, zeggen ze tegen mekeer. We hebben nog nooit eerder zokke poedzakken had, welke katte gaot d'r now veur de aorighied zwemmen. Zo waarm is et toch werempeld ok nog niet!

Intied is de kikker mit Piepmoes en de molle op 'e rogge al bi'j de Lende, en zet de beide vrunden daor veilig op de grond. 'Allemachtig, maot,' zeggen de beide, 'wat kun ie hadde zwemmen. En wat een gelok dat ie krek in die sloot weren. Mar wat veur beest bin ie aenlik en waor woon ie? Wi'j hebben jow nog nooit eerder zien, en wat deej' daor toch in die sloot!'

Dan vertelt de kikker, dat hi'j juist in de sloot woont, en een protte van waeter hoolt. Tuurlik springt hi'j ok wel es op et laand omme, mar et liefst zit hi'j toch in de omgeving van de sloot. 'Vandaor, dawwe jow ok nog nooit in oonze bos zien hebben,' mient Piepmoes. 'Mar we zollen et prachtig vienen aj' een keertien langes kommen. En dan maeken we d'r een gezellige middag van as daank veur je hulpe!' Now, dat vint de molle ok een goed plan. 'En ie bin d'r ja ok zomar,' gniest hi'j tegen de kikker. 'Allemachtig, wat kun ie grote sprongen maeken, ik wol dat ik dat ok kon. Daor is dat koppiendukelen van oons mar niks bi'j, Piepmoes!'

As ze nog een schoffien zitten hebben te praoten mit de kikker, besluten de beide vrunden om mar es op huus an te gaon. De morgen is al haost weer omme, en middags willen ze nog een posien in de tuun an et wark. De kikker brengt heur een aentien vot, tot de bos an toe. Daor wiezen Piepmoes en de molle an, waor de kikker langes moet as hi'j op vesite kommen wil En dat gaot de kikker bi'jkotten grif gauw een keertien doen!

DE KIKKER

Doe de dag,
doe de fleurige kleurige dag
op de greiden en over et waetervlak lag,
kwam de kikker.

Doe zien kop,
zien deurzichtig gewichtige glaanzende kop
boven 't oppervlak steeg
en hi'j volop
de locht in zien longzakken kreeg,
blaosd' hi'j 'm op,
al mar dikker, mar dikker!

Spiegelglad lag
de sloot in et locht van de dag;
gien simpele rimpel, die 't waeter beweug;
een pompelblad dreug
oonze kikker,
die locht in zien longzakken zeug,
al mar dikker, mar dikker!

Daor lag hi'j;
daor zag hi'j
hoe alles verdrong
in de zoemerse dag, die rondomme blonk.

Hi'j kwaekte;
hi'j maekte
'm al dikker, al dikker!

En van poere genot
sprong hi'j petsend kepot!
Oe, die kikker, die kikker, die kikker!

(Jouk)

tekenings: H.J. van Veen

